

Kardinal Josip Bozanić

PASTIRSKO PISMO KARDINALA JOSIPA BOZANIĆA UOČI SVETKOVINE SVIH SVETIH

Draga subraćo svećenici!

1. Zbog pandemije bolesti *Covid-19*, umjesto zajedničkog susreta sa svim svećenicima, bili smo posljednjih mjeseci prisiljeni na drukčiju organizaciju sastanaka naših sastanaka. Na području čitave nadbiskupije organiziramo susrete s prečasnom gospodom arhiđakonima i dekanima, kako bi oni na takve susrete donijeli prijedloge i pitanja sa svog područja i susljedno održali susrete s područnim svećenstvom te njima prenijeli sadržaje i poruke sa zajedničkog sastanka. Posljednji takav nadbiskupijski susret bio je 12. listopada 2020. godine.

Ovim vam pismom, draga subraćo, želim zahvaliti i ohrabriti vas u pastoralnome djelovanju i u osobnome življenju svećeničkoga poziva koji nam je Krist povjerio i koji trebamo svjedočiti i u novim okolnostima. Imao sam priliku višestruko se uvjeriti, kako iz osobnih pohoda župama, tako i iz pojedinačnih razgovora i zajedničkih susreta sa svećenicima da se naši svećenici i vjernici u odnosu na bogoslužja i druga pastoralna djelovanja s odgovornošću pridržavaju donesenih nadbiskupijskih odluka te

epidemioloških mjera i preporuka kojima jedni druge nastojimo štititi od širenja zaraze očitujući tako neizostavnu ljubav prema bližnjima.

To je razlog da vam zahvalim na organizaciji i na uključenosti vjernika laika u to eklezijalno služenje, na uloženoj trudu i ustrajnosti što nailazi i na nerazumijevanje određenih ljudi i skupina te zbog toga ponekad morate pretrpjeti neprimjerene postupke pa i uvrjede. Prikažite ih kao molitvu i žrtvu da nam se Gospodin u svojoj dobroti smiluje i da nas jača u vjernosti i služenju. A svima koji se u župi nesebično stavljaju na raspolaganje kao pomoć u zahtjevnim okolnostima, prenesite moje iskrene zahvale i blagoslov.

2. Kao dionici iste društvene zajednice, dijeleći poteškoće sa svojom braćom i sestrama, i mi smo izloženi opasnostima infekcije, što, nažalost, potvrđuju i slučajevi nekih zaraženih svećenika ili onih svećenika koji, zbog boravka u tzv. izolaciji, ne mogu u punini vršiti svoju službu. Sve to uvelike otežava pastoralno djelovanje, osobito ako se radi o istome dekanatu.

Stoga vas molim da i dalje budete raspoloživi za uzajamnu pomoć i da promičete onaj put koji omogućava slavljenje liturgijskih slavlja s narodom. Bilo bi protivno i kršćanskoj ljubavi i crkvenoj disciplini, ako bi pojedinci svojevolumeno u nekoj zajednici zanemarili odluke naše mjesne Crkve, pomno razmotrene i usklađene sa smjernicama opće Crkve.

Iskustvom proteklih mjeseci uvidjeli smo da nije lako živjeti razne ograničenosti, a naročito „post od liturgijskih slavlja“. Ona su duhovna potreba života pojedinaca i zajednica vjernika. Upravo zato učinimo što je u našoj moći da bismo očuvali i razvijali život svojih zajednica u mjesecima pred nama, kada ćemo neophodno biti više vezani uz

zatvorene prostore.

Euharistija i druga sakramentalna slavlja niti su nestala niti će nestati iz života Crkve, bez obzira na ograničenja iz zdravstvenih razloga. No, na nama je da snagom kršćanske ljubavi budemo ponizni tražitelji načina da u tim slavljinama sudjeluje što više vjernika.

Kao i do sada, u svojim župama, sa svojim suradnicima, marljivo bdijte nad pridržavanjem epidemioloških mjera i preporuka. Stoga podsjećam i pozivam da se poštuje:

- Održavanje propisanog razmaka u crkvi. Ne može se govoriti o istom broju ljudi u malim kapelicama i velikim crkvama. Zato je važno održavati propisane razmake među ljudima, odnosno obiteljskim skupinama.
- Pozivam da se poštuje obveza nošenja zaštitnih maski u svim prostorima gdje se okupljaju ljudi.
- Marljivo bdijte nad dezinfekcijom ruku i prozračivanjem prostora nakon svakog okupljanja ljudi.
- Do daljnjega vrijede naše crkvene odredbe da se u svetoj Misi ne pružaju ruke u znak davanja mira i da se sveta Pričest dijeli isključivo na ruku.
- Molitvene zajednice koje postoje u župama neka se obavezno drže zadanih mjera i preporuka te eventualno i skrate uobičajena zadržavanja.
- Osobito vas pozivam da budete oprezni glede vremena prije i nakon liturgijskih slavlja. To se odnosi na pripremanje slavlja i na susrete raznih skupina, napose pjevača, pri čemu je važno

- primjenjivati preporuke koje štite zdravlje bližnjih. Jednako tako, nije primjereno nakon slavlja organizirati blagovanja i druženja kojima se može pospješiti širenje infekcije.
- Iako znamo da nam je potrebno svećeničko zajedništvo kojemu je svrha dobrobit vjernika, valja izbjegavati okupljanja svećenika koja nisu nužna za pastoralno djelovanje, a mogu uvelike otežati pastoralni rad župa i dekanata.

3. U vremenu koje je pred nama za pastoral je naročito izazovno organiziranje župne kateheze. I tu osjećam vašu svećeničku spremnost te pastoralnu i evanđeosku raspoloživost suradnika u pronalaženju oblika koji pomažu da se i u ograničenjima ostvaruje taj važan vidik župnoga života.

Nisu jednaki uvjeti u svim župama. U većini slučajeva moguće je, poštujući propise, organizirati susrete u većoj dvorani ili crkvi s pojedinim skupinama, posebno kad je riječ o prvopričesnicima i krizmanicima. Ako je velika skupina neka se podijeli u dvije ili više. Ti susreti mogu biti organizirani kao katehetski, ali i kao liturgijski. U svemu je važno imati suglasnost roditelja te sve korake činiti dogovorno s njima i uz njihovu potporu i jasan pristanak.

Ondje gdje nedostaje prostora da bi se takvi susreti ostvarili, nastojte razgovorima u dekanatu pronaći prikladna rješenja. Vjerujem da je sada moguće pozvati i same roditelje da – uz koordinaciju sa župnikom i župnim suradnicima – svojoj djeci u obitelji budu prenositelji vjerskih sadržaja te da i sami sudjeluju u katehetskoj pripravi djece za primanje sakramenata. I tu smo svjesni različitih obiteljskih prilika i neprilika, ali vrijedi pokušati, ojačati i proširiti nešto što pojedini roditelji već i čine. Osim toga, nove okolnosti već su bile poticaj većega naglaska na obitelji,

poticaja na zajedničku obiteljsku molitvu, te na vjerske pouke i teme u obiteljskim razgovorima. Potrebno je rasti u spoznaji i iskustvu obitelji kao kućne Crkve.

U tome traženju i Nadbiskupski duhovni stol bit će potpora s određenim katehetskim materijalima.

4. Budući da za nekoliko dana slavimo svetkovinu Svih svetih i dan poslije Spomen svih vjernih pokojnika, pozivam vas da u crkvama budete posebno osjetljivi na održavanje postavljenih kriterija. Preporučuju se, zbog većeg broja ljudi, euharistijska slavlja na otvorenom, posebno na grobljima. Gdje god je moguće, povećajte broj misnih slavlja.

Kako bi se izbjeglo preveliko okupljanje vjernika o Spomenu svih vjernih pokojnika, ovime napominjem da je Apostolska pokorničarna po posebnom mandatu pape Franje dala mogućnost da se, zbog pandemije *Covid-19*, ove godine potpuni oprost za sve vjerne pokojne može prenijeti i na druge dane mjeseca studenoga, po slobodnom izboru vjernika, uz uobičajene uvjete za postizanje oprosta. Neka braća svećenici, procijenivši pastoralne potrebe, uzmu u obzir i te mogućnosti, posebno glede sakramenta ispovijedi.

5. Draga subraćo, svjesni smo da ima puno nejasnoća i nepoznanica s kojima smo suočeni tijekom pandemije; svjesni smo i određenoga nesnalaženja i nesigurnosti. Mi molimo Gospodina da odgovornima za društveni život svojim svjetlom i ohrabrenjem pomogne u usmjeravanju ljudi. Molimo i za dar Duha Svetoga nama vjernicima, da dobro razlučujemo i kršćanski djelujemo.

Zato, uz sve dosad navedene smjernice glede organiziranja bogoslužja i kateheze ne smijemo zanemariti karitativno djelovanje. Da to crkveno služenje ne bi bilo prepušteno samo inicijativama pojedinaca,

nastojte jačati župne karitativne pothvate i organizaciju koja također traži kršćansku maštovitost u pristupima koji dopiru do najpotrebnijih.

Ovim pismom osvrnuo sam se na okolnosti pandemije, premda mi iz srca ne nestaje briga o posljedicama što ih je za sobom ostavio potres. U mislima i molitvama neprestano sam povezan sa svima koji trpe i koji s još većim teškoćama proživljavaju ovo vrijeme, u kojemu slijedimo Božji plan znajući da trpimo s Kristom i u njemu se proslavljamo.

Draga braćo svećenici, jačajmo pouzdanje u Gospodina i budimo potpora jedni drugima i svojim vjernicima! Ne zaboravimo da smo pozvani biti istinski pastiri, koji sabiru, čuvaju, tješe, ohrabruju i brane sve koji su nam povjereni, a osobito najslabije.

Pozdravlja vas u Kristu, Dobrome pastiru, vaš nadbiskup,

Handwritten signature in blue ink, appearing to read 'D. J. Band. J. Dronić'.

U Zagrebu, o blagdanu svetih apostola Šimuna i Jude Tadeja,

28. listopada 2020. godine